

SYMBOLE **NARODOWE**

dostrzega
szanuje
informuje **MY.**

FLAGA

GODŁO

HYMN

Poniższy materiał jest częścią kampanii „Symbole narodowe. Zauważamy, Szanujemy, Informujemy.” Został stworzony w odpowiedzi na zaobserwowany przez nas problem, otóż społeczeństwo błędnie określa symbole narodowe i nie wie jak okazać im należyty szacunek. Próbowaliśmy odnaleźć przyczynę problemu. Przeprowadziliśmy ankietę dotyczącą znajomości symboli narodowych, z której wynika, że część społeczeństwa nie zna symboli narodowych i nie potrafi ich poprawnie używać. W związku z czym, nie utożsamia się z nimi i unika ich prezentowania. Aby to zmienić i zachęcić Polaków do używania symboli narodowych, prezentujemy poniżej najważniejsze historyczne fakty z nimi związane, wraz z zasadami poprawnego korzystania. Takie wskazówki pomogą nam wszystkim posługiwać się symbolami państwowymi we właściwy i poprawny sposób, pozwalający na jednoczesne traktowanie ich z szacunkiem.

**GODŁEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ JEST WIZERUNEK
ORŁA BIAŁEGO W KORONIE W CZERWONYM POLU.**

**BARWAMI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
SĄ KOLORY BIAŁY I CZERWONY.**

**HYMNEM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
JEST MAZUREK DĄBROWSKIEGO.**

Ciekawostki- Czy wiesz, że...?:

- 1.** Istnieje ustawa mówiąca o obowiązku umieszczania godła narodowego na strojach reprezentacji kraju, olimpijskiej i paraolimpijskiej.
- 2.** Polska jest jednym z niewielu krajów, który może precyzyjnie określić datę narodzin swojego godła. Po koronacji Przemysła II, 26 czerwca 1295 r. w Gnieźnie, znak orła stał się herbem zjednoczonego na nowo Królestwa Polskiego. Wizerunek orła Przemysła zachował się na jego królewskiej pieczęci, która widnieje na dokumencie z sierpnia 1295 r.
- 3.** Biel i czerwień pojawiły się po raz pierwszy w charakterze barw narodowych w 1792 r. podczas obchodów pierwszej rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Damy wystąpiły w białych sukniach przepasanych czerwonymi wstęgami, a panowie nałożyli biało-czerwone szarfy. 7 lutego 1831 r., obradujący w czasie powstania listopadowego Sejm Królestwa Polskiego uznał biel i czerwień za barwy narodowe.
- 4.** Pierwszą masową demonstracją, w czasie której niesiono biało-czerwone flagi był pochód w Warszawie w 1916 r. z okazji 125 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.
- 5.** Początkowo sądzono, że melodię hymnu skomponował książę Michał Kleofas Ogiński (twórca słynnego poloneza – Pożegnanie ojczyzny), późniejsze materiały archiwalne temu zaprzeczyły i do dziś najczęściej autorzy śpiewników i prac naukowych podają określenie „melodia ludowa”.
- 6.** Obowiązująca flaga Rzeczypospolitej Polskiej jest prostokątem o proporcjach 8:5 podzielonym na dwa poziome pasy: biały (u góry) i czerwony. Dopuszcza się także wieszanie flagi w formie pionowej wstęgi: wówczas barwa biała powinna znajdować się po lewej stronie (widok z przodu).
- 7.** Herbem Polski jest orzeł biały na czerwonym polu, a godłem jest sam wizerunek orła (bez czerwonego pola) jednakże z uwagi na fakt, iż w obowiązujących aktach prawnych jako godło wskazany jest orzeł biały na czerwonym polu, to tak należy rozumieć pojęcie godła jako symbolu narodowego chronionego przepisami ustawowymi.

Ogólne:

- Używanie i wygląd symboli narodowych jest określone w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (późniejszymi zmianami).
- Ochronę prawną symboli gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997.
- Otaczanie szacunkiem symboli Rzeczypospolitej Polskiej jest zarówno prawem, jak i obowiązkiem wszystkich obywateli, organów państwowych, instytucji i organizacji.
- Każdy z obywateli może eksponować symbole państwowe, wyrażając w ten sposób tożsamość narodową oraz przywiązaną do państwa. Ważne, aby robić to w sposób godny i z szacunkiem.
- Symbole powinny być umieszczane w godnym i honorowym miejscu.
- Symboli państwowych nie można wykorzystywać do celów komercyjnych. Nie można umieszczać ich na przedmiotach przeznaczonych do obrotu handlowego.
- Symbole RP mogą być przedstawione w formach stylizowanych lub artystycznie przetworzonych, które powinny być wykonane w sposób godny. Jednak nie mogą być one wykorzystywane jako oficjalnie reprezentujące. Oznacza to, że jeżeli sami stworzymy orła białego ze złotą koroną, z głową zwróconą w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami, z dziobem i szponami złotymi, a następnie umieścimy go na czerwonym polu tarczy, to nie będzie to stanowiło naruszenia przepisów ustawy, gdyż orzeł będzie przez nas artystycznie przetworzony. W przypadku rysowania flagi, wystarczy użyć innych odcieni kolorów, niż zapisane w ustawie. Należy pamiętać aby przetwarzane symbole nie budziły negatywnych skojarzeń i nie narażały na śmieszność oficjalnych symboli narodowych.
- Flagi i godła wycofane z użycia nie mogą być wyrzucane do śmietnika lub porzucane w przypadkowych miejscach. Powinny być niszczone w sposób godny, najlepiej poprzez spalanie w miejscu niepublicznym lub pocięcie w taki sposób, aby rozdzielić barwy.
- Znieważeniem symboli narodowych jest takie zachowanie, które według kulturowo i powszechnie przyjętych ocen społecznych stanowi wyraz pogardy, ośmieszania czy uwłaczania symbolice państwowej. Przykładowo do takich zachowań należy zaliczyć szydzenie, podeptanie, oplucie flagi państwowej, targanie flagi po barierkach. Zniszczenie to nieodwracalne i całkowite unicestwienie albo nieodwracalne pozbawienie właściwości charakterystyczne dla danego przedmiotu, np. potargania, pocięcie, rozerwanie.
- Za znieważenie bądź zniszczenie symboli narodowych RP grozi kara grzywny, kara ograniczenia wolności albo kara pozbawienia wolności do roku.
- Symbole innych państw powinny być traktowane i darzone szacunkiem, tak, jak chcemy, aby inni traktowali symbole naszego kraju.

Flaga Rzeczypospolitej Polskiej

- Za flagę Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się prostokątny płat tkaniny w barwach narodowych i proporcji 8:5, umieszczony na maszcie. Użycie innych proporcji wymiarów powoduje, że dany przedmiot nie może być uznany za flagę będącą symbolem narodowym.
- Eksponując barwy państwowe w pionie, kolor biały powinno się umieścić po lewej stronie dla patrzącego od frontu.
- Zabronione jest niszczenie lub uszkodzenie flagi państwowej. Do takich działań zalicza się także pisanie po fladze i umieszczanie na niej ilustracji.
- Dozwolone jest pisanie lub malowanie na płachcie materiału o kolorach i proporcjach zbliżonych do symbolu narodowego. Jak to ma miejsce np. w przypadku wydarzeń sportowych.
- Z flagą Rzeczypospolitej Polskiej należy obchodzić się z szacunkiem – zarówno, gdy wywiesza się ją lub zdejmuje, jak i podczas przechowywania, gdy nie jest eksponowana.
- Flaga powinna być zawsze zadbana. Kiedy wypłowie lub się podrze, powinno wymienić się ją na nową.
- Flaga Rzeczypospolitej Polskiej może być eksponowana dowolnego dnia przez wszystkich obywateli, instytucje oraz organizacje.
- Wywieszając flagę z okazji świąt państwowych, dajemy wyraz uhonorowania oraz obchodzenia przez nas świąta.
- Zwyczajowo przyjmuje się, że flaga narodowa, w trakcie przemówień powinna znajdować się po prawej stronie mówcy zwróconego do słuchaczy.
- Na pojazdach rządowych flagę RP umieszcza się po prawej stronie.

W przypadku kiedy z oficjalnych pojazdów korzystają przedstawiciele innych państw, flagę Rzeczypospolitej Polskiej umieszcza się po prawej, zaś flagę gościa po lewej stronie.

- Flagą państwową RP jest także flaga w barwach narodowych z umieszczonym po środku białego pasa godłem RP.
- Flaga państwowa z godłem RP nie może być używana przez obywateli, ustawowo została ona zastrzeżona dla przedstawicieli władz Rzeczypospolitej Polskiej.

Godło Rzeczypospolitej Polskiej

- Zarówno godło Rzeczypospolitej Polskiej, jak i wizerunek Orła Białego mogą być eksponowane przez obywateli, instytucje oraz organizacje w zajmowanych przez nich pomieszczeniach.
- Godło RP można umieszczać również w takich miejscach jak:
 - strona internetowa organów państwowych, organów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek sił zbrojnych, przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, szkół i placówek oświatowo-wychowawczych
 - na dokumentach urzędowych stosowanych przez powyższe organizacje
 - na awersach polskich monet,
 - na koszulkach polskich reprezentacji sportowych, olimpijskich i paraolimpijskich.
- Godło oraz wizerunek Orła Białego eksponowane na ścianach pomieszczeń powinno się umieszczać w miejscu najbardziej godnym i dobrze widocznym dla osób przebywających wewnątrz.
- Tylko instytucje państwowe mające urzędowe prawo do posługiwania się godłem i wizerunkiem Orła Białego mogą je umieszczać na zewnątrz budynków i pomieszczeń.

Hymn Rzeczypospolitej Polskiej

- Hymn państwowy powinien być publicznie wykonany lub odtworzony w długości co najmniej jednej zwrotki oraz refrenu.
- Wykonując hymn państwowy, nie można zmieniać jego linii melodycznej ani słów.
- Czas wciągania na maszt flagi narodowej powinien być proporcjonalny do czasu odgrywania hymnu.
- Osoby obecne w miejscu wykonywania lub odtwarzania hymnu powinny stać, zachowując powagę i spokój. Mężczyźni powinni zdjąć nakrycia głowy. Wzrok można kierować w stronę pozostałych symboli Rzeczypospolitej Polskiej, a kiedy te są niewidoczne, w stronę miejsca wykonywania hymnu. Osoby w umundurowaniu obejmującym nakrycie głowy powinny oddać honory salutując.
- Poczty sztandarowe podczas wykonywania lub odtwarzania hymnu oddają honory, pochylając sztandary. Dotyczy to również poczty z flagą Rzeczypospolitej Polskiej.
- Kiedy hymn Rzeczypospolitej Polskiej odgrywany jest wraz z hymnem innego państwa, przyjęte jest, że hymn państwa gośczonego odgrywa się jako pierwszy.
- Ustawa nie reguluje w jakich okolicznościach powinno odtwarzać się publicznie hymn narodowy. Zwyczajowo przyjmuje się, że może być on odtwarzany przy okazji dowolnych okoliczności, jednakże z zachowaniem powagi, szacunku oraz spokoju.

Powyższe ogólne zasady, jak i te dotyczące poszczególnych symboli, powinny być znane i stosowane przez wszystkich obywateli RP. Kwestie, które zostały tutaj poruszone są sprzeczne i nie do końca jednoznaczne dla społeczeństwa. Niniejszy materiał wyjaśnia ewentualne wątpliwości i wskazuje na to jak poprawnie eksponować i honorować flagę, godło oraz hymn Rzeczy Pospolitej. Powyższe zachowania są wyrazem szacunku wobec własnej tożsamości i mogą stanowić przykład nowoczesnego patriotyzmu.